

Fai 'e Jean B. Bingham
Palesiteni Lahi 'o e Fine'ofá

'Oua 'e Va'inga 'aki e, **AFÍ!**

"Tauhi e ngaahi fekaú! [Pea te ke fiefia pea nonga]"
(Tohi Hiva 'a e Fānaú, 68).

I he'eku tupu haké, ko e taha 'o 'eku ngaahi ngāué ko hono tutu 'a e vevé. Te u tānaki fakataha 'a e vevé mei he falé. Te u fa'o ia 'i ha fu'u talamu ukamea 'i he tafa'aki ki mui 'o e 'apí. Hili iá pea te u tutu leva ha fo'i masi 'o lī ki he loto talamú.

I ha 'aho 'e taha na'e fu'u havili, pea ne toutou mate pē e fo'i masi. Na'á ku fakakaukau ke 'ai ha fo'i ama mei ha nusipepa. Ne u pehē 'e ulo lōloa fe'unga ange ai 'a e afí ke vela ai e vevé. Na'á ku manatu'i 'oku 'ikai fakapotopoto ke va'inga 'aki 'a e afí, ka ne u tukunoa'i e fakatokangá. Ne u takai'i ha nusipepa ki ha fo'i kouni, 'o tutu 'aki ia ha fo'i masi, peá u lī ia ki he loto talamú.

Uiiu! Ne 'ai 'e he matangi mālohí e nusipepá ke ulo lahi, pea ne vave 'a e vela e vevé. Ne fakalaka hake e ulo kakaha 'o e afí 'i hoku matá. Me'a mālié he na'e fa'u ki mui ha konga lahi 'o hoku lou'ulú. Ka ne vela hoku topé 'o hangē ha fanga ki'i filo fefeka tu'u hangatonú! Ne ma'a mo hoku kemó mo hoku la'imata foki. Na'e fu'u vave 'ene hokó!

Ne u ako ai ha lēsoni: Kapau te ke va'inga 'aki ha me'a fakatu'utāmaki, te ke ala lavea ail! 'Oku fakatokanga mai 'etau ongomātu'á mo e Laumālie Ma'oní oní ke tau faka'ehi'ehi mei he ngaahi me'a fakatu'utāmaki 'o hangē ko e ponokalafí mo e faito'o kona tapú. Kapau te tau fili ke tukunoa'i e ngaahi fakatokangá, 'oku 'i ai ha ngaahi nunu'a.

'Oku ou fakamālō ne toe tupu mai hoku la'i 'ulú. 'Oku tatau ia mo e fakatomalá. I he taimi 'oku tau fai ai ha ngaahi fili hala, te tau lava 'o fili ke liliu. 'E lava ke fakamolemole'i kitautolu koe'uhí ko e Fakalelei 'a Sisū Kalaisí. 'Oku tatau ai pē pe 'oku tau kei talavou pe

motu'a, 'oku 'i ai ma'u pē hotau Fakamo'uí ke tokoni'i kitautolu. 'E lava ke tau toe ongo'i nonga, 'o hangē ko ia 'i he 'aho ne tau papitaiso aí.

Ne 'omi 'e he Tamai Hēvaní e ngaahi fekaú koe'uhí he 'okú Ne 'ofa 'iate kitautolu. 'Okú Ne finangalo ke malu'i mo tokonia kitautolu. Ko ha me'a'ofa faka'ofo'ofa mo'oni kuo foaki mai 'e he Tamai Hēvaní mo Hono 'Alo ko Sisū Kalaisí kiate kitautolú! ■